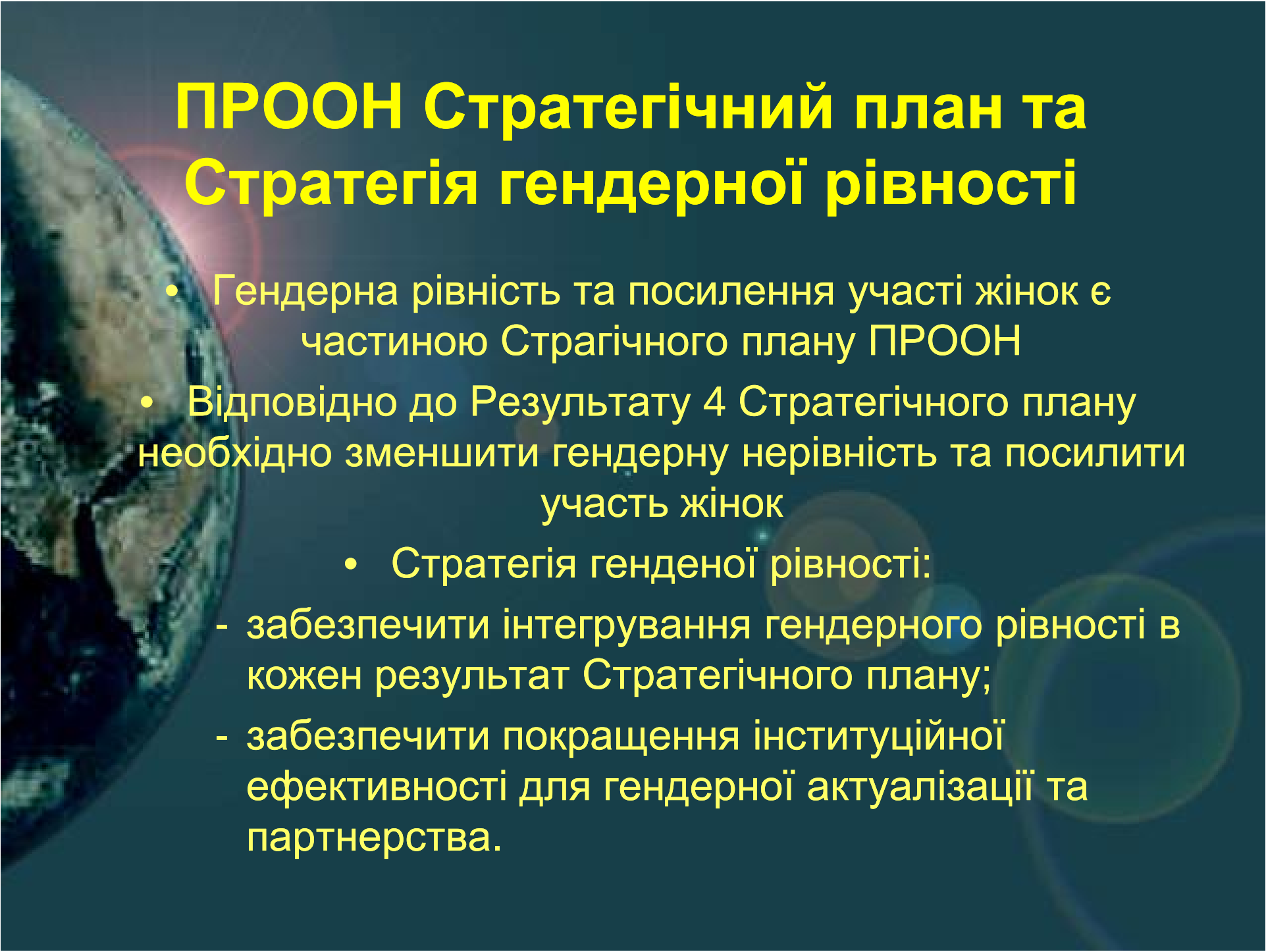

Курс «Основи сталого розвитку»

**Тема 12. Взаємозв'язок гендерної
рівності та сталого розвитку
суспільства**

ПРООН Стратегічний план та Стратегія гендерної рівності

- Гендерна рівність та посилення участі жінок є частиною Стратічного плану ПРООН
- Відповідно до Результату 4 Стратічного плану необхідно зменшити гендерну нерівність та посилити участь жінок
 - Стратегія гендерної рівності:
 - забезпечити інтегрування гендерного рівності в кожен результат Стратічного плану;
 - забезпечити покращення інституційної ефективності для гендерної актуалізації та партнерства.

Посилення гендерної складової

- Забезпечення доступу жінок & чоловіків до планування (всі етапи), включаючи законодавство, політику або програми, в усіх сферах та на всіх рівнях
- Жінки & чоловіки (рівні & нерівні) не закріплено документально
- Гендерна рівність та доступ жінок до процесу прийняття рішень – шлях до подолання бідності та вирішення глобальних екологічних проблем

Посилення генденої складової в українському суспільстві

- 1991 – Україна стала незалежною
- 1994 - Участь в 4-ій Конференції Жінок, яка стала платформою для дій
 - 1995 – засновано Міністерство сім'ї та молоді
- 1999 – Рада ООН прийняла Резолюцію 1325 (2000) “Жінки, мир та безпека”. Україна прийняла ЦРТ
- 2000 – Президент України прийняв Указ “Про покращення соціального статусу жінок в Україні”
- 2003 – Перші парламентські слухання “Статус жінок в Україні: реалії та перспективи”
- 2004 - Закон України “Про гарантування рівних можливостей для жінок та чоловіків” прийнятий
- 2008 – гендерні робочі групи та гендерні плани дій впроваджені в 10 міністерствах
- 2010 – 100-річчя Міжнародного Жіночого дня, прийняття Радою Європою Конвенції про попередження та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнім насильством
 - 2011 – Україна підписала вищезгадану Конвенцію

Чому посилення гендерної складової важливо?

- Дотримання прав та рівність
- Ефективність та сталість
 - Відповідальність та підзвітність
 - Якість життя
- Забезпечення спільних благ та вигод

Зміна клімату та гендер

Всесвітня організація з охорони здоров'я: "Зміна клімату – глобальна загроза людині в ХХІ ст."

- З одної сторони, жінки особливо чутливі до наслідків зміни клімату, в той час їх становище загострюється соціальними, економічними та політичними факторами, які обмежують їх можливості з подолання проблеми
- В той же час жінки є міцною рушійною силою змін, відіграють ключову роль в аспектах охорони здоров'я, виробництва продуктів та забезпечення збалансованого харчування членів родини

Економіка по догляду – тобто в більшості неоплачувана праця жінок з підтримки членів родини залишається неврахованою, скритою та недооціненою

Принцип гендерної рівності при розробці стратегічних програм

В статті “Гендерно-чутливі стратегії з подолання змін клімату та їх вплив на здоров’я населення та продовольчу безпеку” Крістіна Тирадо висуває підхід, який просуває принцип гендерної рівності при розробці стратегічних програм з питань зміни клімату та здоров’я населення. Розширення та посилення лідерства жінок є центральним елементом цього підхода

Серед прикладних аспектів його застосування слід відзначити:

- Покращення доступу до якісних медичних послуг, екологічно чистих технологій
- Сприяння виробленню гендерних стратегій адаптації з додатковою користю для здоров’я через зменшення викидів парникових газів
 - Оздоровлення стану довкілля через покращення ситуації з водопостачанням та санітарно-гігієнічною інфраструктурою

Демократизація процесів стійкого розвитку

В роботі “Демократизація принципів фінансування стійкого розвитку: гендерна рівність – ключовий фактор” Лайен Шалатек стверджує, що врахування гендерних аспектів та справедливості в процесі розвитку та в інструментах фінансування діяльності по зміні клімату допоможе виявити та усунути існуючі прогалини в підзвітності та прозорості глобального управління

- Вимірюваним індикатором демократизації процесів стійкого розвитку після 2015 року, можна вважати ступінь врахування гендерних питань. **Включення жінок та гендерно-чутливе фінансування стійкого розвитку є не тільки правильним, але й найбільш ефективним підходом**

В рамках підготовки фінального документа Ріо+20 “Майбутнє, якого ми прагнемо”, “Жіноча група” піддала критиці використання терміну “зелена економіка”. “Жіноча група” рекомендувала ввести поняття “стійка та справедлива економіка” та сформулювати її принципи, серед яких слід відзначити:

- Сприяння соціальній справедливості, гендерній рівності та рівноправності поколінь
- Забезпечення демократичності, прозорості та справедливості
- Повага до природи, духовності та культури, турбота та колективність
- Глобальна відповідальність за глобальні блага
- Екологічна сталість
- Загальна, але диференційована відповідальність

Джерело: Women's Major Group, 2011. “Women's Major Group Summary Input to Zero Draft Outcome Document”. 1 November. UN Conference Sustainable Development

Демократизація процесів стійкого розвитку

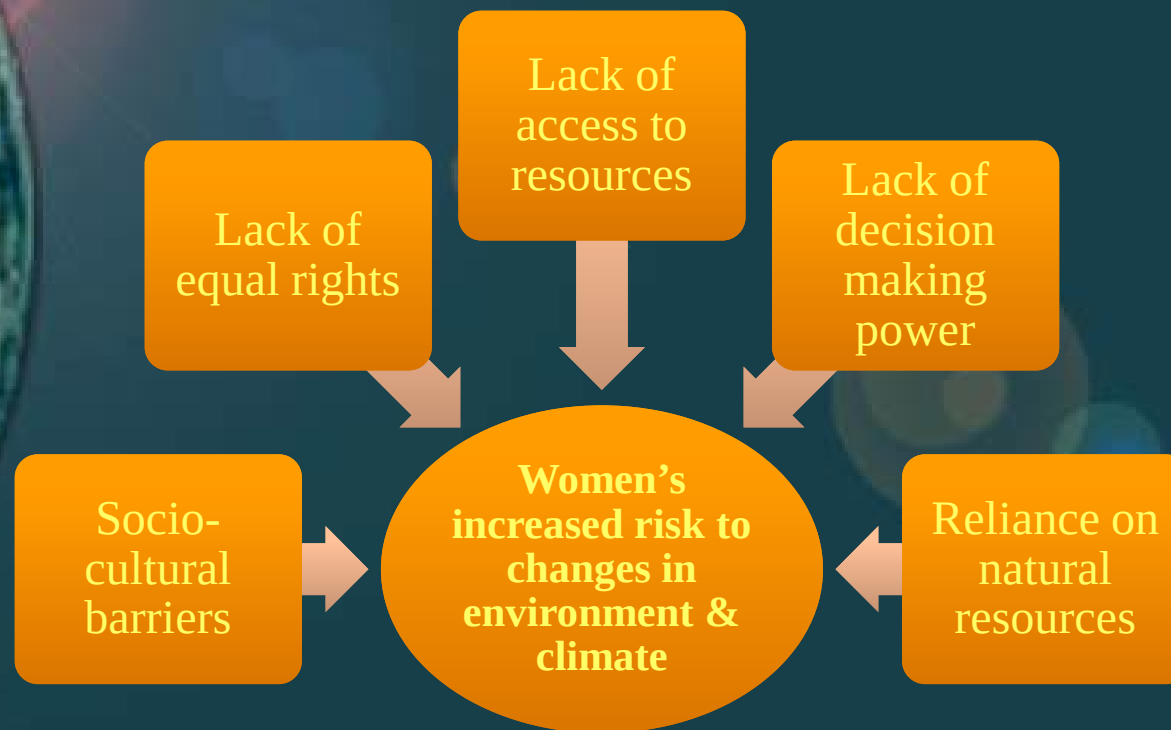

Взаємозв'язок між Гендером та Довкіллям/Зміною клімату

Загальні існуючі невідповідності в секторі охорони довкілля:

- Ø Жінки грають велику роль в управлінні ресурсами, разом з цим мало залучені до процесів планування та прийняття рішень
- Ø Відсутність права на власності/права на землю
- Ø Велика різниця у виконанні продуктивних та репродуктивних ролей
- Ø Обмежений доступ до фінансів домогосподарства/ обмеженість прав в управлінні фінансами
- Ø Велика чутливість та залежність від природних катастроф

Диференційовані гендерні ефекти

Переваги врахування гендерної складової

- Жінки частіше демонструють прихильність до підтримки екологічно дружньої діяльності (інновацій) та віддають перевагу еко-налаштованим політикам та лідерам; їх активна участь та громадська позиція є гарною рушійною силою для довкілля
- Право власності на землю (від 5% в Малі до 30% Кабо-Верде). Жінки-фермери можуть збільшити врожайність на 20-30% та відповідно національні доходи на 2,4-4%, знизити к-сть незайнятих та бідних
- Диверсифікація ролі жінок в підприємництві, виробництві, партнерствах, мережах, як учасників процесів планування та прийняття рішень

Переваги врахування

If women farmers were given the same access to resources as men, their agricultural yields could increase by 20% - 30%.

Empowered lives.
Resilient nations.

This means national agricultural output could be raised by 2.4% - 4% and the number of malnourished people could be reduced by 12% - 14%.

International Women's Day

@UNDP #Progress4All #IWD2014

Переваги врахування гендерної складової

Як інтегрувати гендерну складову в Програми сталого розвитку? / 1

- Співпраця з урядом, громадськими організаціями, об'єднаннями громадян та приватним сектором для інтегрування гендерної складової та розширення ролі жінок в розвитку та впровадженні національних планів та політик сталого розвитку, включаючи адаптацію до змін клімату
- Підтримувати зусилля партнерів щодо збільшення доступу жінок до сталого управління системами товарів та послуг, включаючи питання фінансів в сфері довкілля, зокрема зміни клімату
- Запроваджувати гендерний підхід як елемент боротьби та пом'яшення наслідків зміни клімату, зокрема співпраця в сфері бюджетування основних секторів (вода, сільське господарство, здоров'я та освіта)
- Підтримувати національні ініціативи щодо аналізу та врахування гендерного компонента в плануванні, підготовці та впровадженні заходів з адаптації та подолання наслідків кліматичних змін
- Проводити консультації, громадські слухання та шукати нові зацікавлені групи та сторони (в т.ч. на локальному рівні)

Як інтегрувати гендерну складову в Програми сталого розвитку? / 2

- Залучати жінок в процеси прийняття та вироблення управлінських рішень
- Запроваджувати гендерний аналіз під час підготовки проектних пропозицій, управління проектами
- Проводити аналіз завдань та потреб, пріоритетів та можливостей учасників з різних цільових груп
- Визначати соціально-економічний та політичний контекст від участі як чоловіків, так і жінок
- Розробляти та впроваджувати проектну діяльність/результати, з огляду на участь/отримані вигоди як для чоловіків, так і жінок:
 - враховувати гендерні аспекти при планування, впровадженні, моніторингу та оцінці
 - запроваджувати гендерний аналіз та соціальні оцінки, консультації для інформування з цього питання, як спеціалізованої діяльності за проектом
 - залучати жінок до тренінгів, доступу до ресурсів, підвищення інституційної спроможності, та діяльності, спрямованої на вирішення зазначених завдань
- o Запроваджувати гендерно відповідальні системи моніторингу та оцінки, заохочувати створення гендерних індикаторів

Питання для самоконтролю:

- Чому гендерна спрямованість є важливою?
- Як інтегрувати гендерну складову в програмування, направлене на вирішення глобальних екологічних проблем, в т.ч. зміну клімату?